

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Навчальний посібник
ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА

Умань – 2018

УДК 811.161.2'1 (075.8)

П 75

*Затверджено до друку науково-методичною комісією
факультету іноземної філології, Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини
(протокол № 2 від 31. 10. 2018)*

Рецензенти:

Гриценко П.Ю., доктор філол. наук., професор, Інститут української мови НАН України

Бацевич Ф.С., доктор філол. наук., професор, Львівський національний університет імені Івана Франка.

П 75 Прикладна лінгвістика: навчальний посібник/МОН України, Уманський держ. пед. ун.-т. імені Павла Тичини/упорядник: Н. А. Цимбал. – Умань: «Візаві», 2018. – 106 с

*У навчальному посібнику розглядаються основні напрями сучасної прикладної лінгвістики, а саме корпусна, комп'ютерна лінгвістики, перекладознавство, термінознавство та нейролінгвістичне програмування як прикладні лінгвістичні напрями.
Для студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів.*

УДК 811.161.2'1 (075.8)

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Лекція № 1 Прикладна лінгвістика як мовознавча дисципліна	6
2. Лекція № 2. Комп'ютерна лінгвістика	23
3. Лекція № 3. Перекладознавство	38
4. Лекція № 4. Корпусна лінгвістика	50
5. Лекція № 5. Термінознавство	59
6. Лекція № 6. Нейролінгвістичне програмування	67
Рекомендована література	76
Ресурси	78
Додатки	80

ВСТУП

Прикладна лінгвістика — розділ мовознавства, пов'язаний із практичним розв'язанням питань, які пов'язані з вивченням мови.

До традиційних проблем прикладної лінгвістики належать укладання словників, розробка алфавітів і систем письма, транскрипції усного мовлення та транслітерації іншомовних слів, лінгвістичне обґрунтування викладання рідної та іноземних мов, переклад з однієї мови на іншу, стандартизація й уніфікація науково-технічної термінології, укладання спеціальних лінгвістичних довідників, створення штучних мов, удосконалення орфографії і пунктуації, мовна культура тощо.

До нових проблем прикладної лінгвістики належать автоматичний (машинний) переклад, створення інформаційних мов, автоматичне анотування та індексування документів, лінгвістичне забезпечення роботи інформаційних систем, автоматична переробка текстової інформації, лінгвістичне забезпечення автоматичних систем управління (АСУ), автоматичний аналіз (розпізнавання) й автоматичний синтез тексту тощо. Прикладна лінгвістика тісно пов'язана з математикою, кібернетикою та інформатикою.

Найважливіші проблеми прикладного мовознавства — машинний переклад та інформаційна служба.

Однією з актуальних проблем прикладної лінгвістики є проблема інформаційної служби, точніше проблема лінгвістичного забезпечення інформаційно-пошукових систем машинного типу, метою яких є зберігання, пошук і видача інформації. З проблемою пошуку інформації пов'язані питання компресії тексту й автоматичного реферування. Тут велике значення має статистика. «Читаючи» текст, машина відбирає найчастотніші слова і, комбінуючи їх за певними правилами, складає анотацію.

Незважаючи на нерозв'язані питання і недосконалість сучасних програм, машина вже зараз полегшує працю лінгвіста. Вона зберігає в пам'яті текстові ілюстрації значень слів, може розташувати слова за алфавітом, дати оточення кожного слова, підрахувати частоту вживання слова тощо.

В Україні створено Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук, завданням якого є організація автоматизованої системи для укладання одномовних українських та двомовних (перекладних українсько-іншомовних й іншомовно-українських) словників. У цьому фонді готується фундаментальна академічна електронна лексична картотека, яку невдовзі зможуть використовувати мовознавці для своїх теоретичних досліджень.